

NEW YORK TIMESI BESTSELLERITE AUTOR

CAROLYN BROWN

Miss Janie
tüdrukud

Originaali tiitel:
Carolyn Brown
Miss Janie's Girls
2020

Kõik õigused käesolevale väljaandele on seadusega kaitstud. Kogu raamatut või ükskõik millist osa sellest ei ole lubatud reprodutseerida, paljundada ega levitada ükskõik millisel viisil või milliseks otstarbeks ilma autoriõiguse valdaja kirjaliku loata.

See raamat on ilukirjandusteos. Nimed, tegelased, asutused, paigad, sündmused ja vahejuhtumid on kas autori kujutluse vili või kasutatakse neid ilukirjanduslikel eesmärkidel.

Tõlkinud Anne Kull
Toimetanud Marje Mändsalu
Korrektuuri lugenud Inna Viires
Kaane kujundanud Laura Klynstra

Text copyright © 2020 by Carolyn Brown. All rights reserved.
This edition is made possible under a license arrangement originating with Amazon Publishing, www.apub.com, in collaboration with Synopsis Literary Agency.
© Tõlge eesti keelde ja eestikeelne väljaanne. Kirjastus ERSEN, 2021.

E05396321
ISBN 978-9949-82-759-6

Kõik kirjastuse ERSEN raamatud ja e-raamatud on saadaval
veebipoest www.ersen.ee

*See raamat on pühendatud mu oma kahele tüdrukule,
Amy Brown Morganile ja Ginny Brown Ruckerile.
Et loetleda kõiki põhjusi,
läheks vaja raamatut, mitte üht lehekülge!*

Proloog

1961. aasta jõulud

Sarah Jane Jackson, sõpradele Janie, vaatas kõledas ruumis ringi ja pani kohvri põrandale. Siin see oli – kodu mõneks järgnevaks kuuks. Tema isa, reverend Arnold Jackson, seisis küljetsi eemal, mudides käes oma pehmet viltkaabut, justkui ei teaks, mida öelda. Kui ukse kõrval oleks seisnud Janie ema, oleks too epistlit lugenud.

Janie suunurkades väreles naeratus, kui ta mõtles emale kirikus kantsli taga seismas. Janie isa oli Texases Whitesboro kirikus jutlustaja ja tema ema oli eeldatavasti kohusetundlik abikaasa, kes andis järele igale isa tujule. Nojah, muidugi! Kui nad kirikust koju jõudsid, oli Janie ema Ethel see, kes juhtis vägesid ja keegi ei vaielnud mammale vastu. Janie oli üsna lähedal veendumusele, et ka saatan ise kardab mammat.

Kui mamma ütles, et Janie häbistas perekonda, siis pagan võtaks, ootas ta, et tüdruk langetaks täielikult häbistatuna pea ja peidaks end elu lõpuni voodi all. Hull lugu, et Janie ei tundnud selles asjas sama või ei mõelnud vandesõnu. Siiski oli võimatu muuta fakti, et kui mamma ütles, et Janie läheb lapse sünnini vallalistele rasedatele mõeldud sünnituskoju ja peab seejärel oma abieluvälisest lapsest loobuma, viis isa ta vaidlemata kohale.

Toa lõpus avanes uks ning pikkade punaste juuste, siniste silmade ja isegi Janie omast paisunuma kõhuga tüdruk lausus: „Ma arvan, et sa oled mu uus toakaaslane. Mina olen Greta. Mis sinu nimi on?“

„Janie.“ Janie sikutas särki, mille nõöbid enam kinni ei läinud, volitud seelikul allapoole.

„Hea küll siis.“ Janie isa pani kaabu pähe ja silmitses ust, justkui ei jõuaks ta ära oodata, millal saab toast välja. „Saa see kaelast ära ja me arutame, kuhu sa pärast seda lähed. Su ema arvab, et sa võiksid tädi Ruthie juures hästi hakkama saada.“

Janie ema oli muudkui korrutanud, mis temaga juhtuks, kui perekonna hea nimi hävitatakse, ning neil on vaja *see* kaelast ära saada ja enam mitte kunagi seda uuesti mainida. Sõna *see* tõi alati ema palgele põlgliku muige ja mitte kordagi ei nimetanud ta seda beebiks. Totaalne maailmalõpp jõuaks kindlasti kätte, kui keegi peaks teada saama, et jutlustaja tütar ootab last. Janie ema ei kasutanud isegi sõna *rase*, välja arvatud sosistades, ja taevas hoidku selle eest, et mõni jumalakartlik kristlane räägiks tüdrukule, et on viise ja vahendeid, kuidas seksida ja hoiduda lapse saamisest.

Kodus oli olnud nii palju pingeid, et Janie oli kaalunud minemajooksmist. Kui ta lihtsalt kaoks, võiks Ethel väita, et keegi oli ta tütre röövinud, ja kõik linnaelanikud tooksid neile tuunikalahautist ja isetehtud magustoite ning haletseks teda. Janie oli nii sügavasti mõttes, et unustas isa ja uue tüdruku ning ühtäkki näis kõik väga täbar.

„Miks tädi Ruthie juures?“ küsis Janie. „Miks mitte müüa mind orjaks mõnele kaugele maale?“

„Ära muutu minuga ninakaks, tüdruk. Sinu mässumeelsus viisik sind sellesse jamasse.“ Isa vaatas teda tigidalt. „On hullemaidki paiku kui Birthright Texas.“

Janie hingas sügavalt sisse ja aegamisi välja, luges kümneni ja hoidis keelt hammaste taga. Niisiis arvab tema isa, et see on halb paik, kas nii? Nojah, Janie ei kavatsenud talle öelda, et ta elaks pigem koos tädi Ruthiega kui oma emaga.

„Sinu eest hoolitsetakse.“ Arnold Jackson näis rohkem proovivat täita rõhuvat vaikust ruumis kui tütart lohutada. „Ja laps saab endale head usklikud vanemad, kes annavad talle hea kodu.“

Janie kuulis, et isa rõhutas sõna *usklikud*, justkui Janie oleks pagan, sest jäi *rasedaks*.

Isa tõmbas sügavalt hinge ja jätkas. „Sel juhul ei nimetata teda eales sohilapseks.“

Need olid täpselt samad sõnad, mida ema oli kasutanud, kui nad kaks tundi tagasi kodust lahkusid. Ei mingeid kallistusi. Ega pisaraid. Ainult need sõnad. Janie laps võib üles kasvada, mõeldes, et tema vanemad on abielus, kuid ühel päeval tuleb tõe päevavalgele. See tuleb alati.

Janie eiras isa ja uuris tuba. Toas oli kaks ühesugust roosade šenillkatetega voodit, kaks väikest kirjutuslauda, mille alla olid lükatud puidust toolid, ning üks lihtsate valgete kardinatega aken.

„Olgu pealegi, jätame siis head aega.“ Isa ei teinud ikka veel katset tütart emmata. Kui ta näitaks mingit kiindumust, võib-olla lööks jumal ta surnuks vaenlasega läbikäimise eest.

Janie vaatas isale otse silma. „Kas ma lähen kunagi Whitesborosse tagasi?“

„Tõenäoliselt mitte,“ vastas isa koridori astudes. „Aga me selgitame selle kõik aegsasti välja. Me peame tädi Ruthiega rääkima, enne kui otsustame, kus sa elama hakkad pärast seda, kui siit lahkud.“

„Jah, härra.“ Janie järgnes isale ukseni ja jälgis, kuidas ta kiirustas mööda koridori ning keeras ümber nurga. Alles siis, kui isa oli nägemisulatuses väljas, lubas Janie endal ühe pisara poetada.

Greta tuli üle toa ja ulatas talle pabertaskurätiku. „Pole just nii, nagu sa arvasid end jõule veetvat, eks ole? Kes too mees oli?“

„See oli mu isa, reverend Arnold Jackson.“ Janie kuivatas silmad ja viskas taskurätiku kirjutuslaua kõrval olevasse tühja prügikasti ja töötas endale, et ei vala enam ühtegi pisarat selle pärast, kuidas vanemad teda kohelnud olid. „Ma ei tahtnud sel viisil jõule veeta, aga samas ei vääri ma Jeesuslapse austamist, nagu mu ema ütleb. Issake, see tuba näeb välja nagu vangla.“

„Mida sa lootsid?“ küsis Greta. „Viie täрни hotelli, kuldraamides pildid kaunitest roosidest seintel rippumas? Igal õhtul pole su padjal ka piparmündidropse ja toateenindus puudub. Sulle ikka loeti reeglid ette, enne kui siia tulid? Kellegagi väljast ei tohi ühendust pidada, eriti tolle õnnetu kaabakaga, kes sulle tite tegi. Ei midagi isiklikku. Lihtsalt sünnitad lapse, annad selle armastavatele vanematele kasvatada ja lahkud, nii et järgmine rase tüdruk saab sinu koha võtta. Hops, hops! Ootel on üks abielupaar, kes ise ei saa lapsi, ja sina oled siin, et neid õnnelikuks teha.“

Janie istus voodiservale, mis näis olevat vähem kasutatud. „See pole täpselt see, mis nad ütlesid.“

„Aga siiski neetult lähedal sellele, kas pole?“ Greta laskus teisele voodile. „Võid vabalt lahti pakkida. Homme alustame jälle kooliga. Ma olen üheteistkümnendas klassis ja mu beebi sünnib kuue nädala pärast. Mu toakaaslane lahkus just eile. Ta sai pojakese. Ta sai teda tund aega enda juures hoida, enne kui poiss ära viidi. Millal sinu beebi sünnib?“

„Arst ütles, et aprilli lõpu poole.“ Janie heitis kohvri voodile ja avas selle. „Kust sa pärit oled?“

„Ühest Virginia väikelinnast Richmondist lõunas, aga me ei tohi eriti rääkida sellest, kust pärit oleme, või vahetada isiklikku teavet.“ Greta pilgutab silma. „Sa rikud reegleid.“

„Kui me juba poleks reegleid rikkunud, ei oleks me siin.“ Janie võttis kohvrast seitse paari valgeid puuvillaseid püksikuid ja vaatas ringi.

Greta osutas seinakapi uksepaarile, mille all olid sahtlid. „Kaks alumist on sinu omad. Kui ma välja kolin, võid panna oma asjad kahte ülemisse. Suurema kõhuga saab ülemised sahtlid, et ei peaks nii madalale kummarduma.“

Janie avas kolmanda sahtli ja pani oma aluspüksid ühele poole. „Tõtt-õelda peame saama *selle*,“ ta pani käe kõhule, „igatahes mamma kutsus seda alati nii. Mitte kunagi ei olnud see beebi või tema lapselaps. Kui selle ära sünnitame, peame selle üle andma nagu burgeri kohvikus ja enam mitte kunagi sellele mõtlema.“

„Jep,“ vastas Greta. „Kes on tädi Ruthie?“

„Mamma vanatädi,“ sõnas Janie. „Minu kodused arvavad, et karistavad mind, ent mina elan pigem temaga väikelinnas, kus pole ühtegi toidupoodi, kui et lähen koju nende juurde. Kuhu sinu pere sind saadab?“

„Mina lähen koju tagasi, aga ilmselt on kivisse raiutud posu reegleid ja mu magamistuppa üles pandud. Ainult jumal teab, et kindlasti ei lubata mul enam eales vabalt ringi uidata või hobusetalli ilma saatjadaamita minna. Võiks vist arvata, et abiellumata rasedaks jääda on patt, mis saadab inimese otse põrgusse?“

„Minu ema sõnul olen mina teel sinna. Kui see läbi saab, tuleb mul veeta tunde ja tunde põlvili ning paluda jumalalt andestust oma patu eest.“ Janie viis oma tualett-tarbed vannituppa ja hakkas põrandal edasi-tagasi marssima. „Ühel päeval saja aasta pärast pole see isegi midagi erilist ja naistele ei vaadata viltu, kui nad teevad seda, mida mehed on aastaid teinud. Ma loodan, et näen seda päeva. Mu venna Lutheri naine jäi rasedaks enne, kui nad abiellusid, ning mamma ja papa jumaldavad tema naist.“

„Vein kihla, et nad ütlesid kõigile, et beebi oli *enneaegne*.“ Greta pani õhus viimase sõna jutumärkidesse. „Nii juhtub, kui laps sünnib enne üheksat kuud pärast paari abiellumist. Poisse ei saadeta sellistesse majadesse, sest nemad ei saa rasestuda. Patused oleme alati meie, tüdrukud. Pere ei muretse poiste pärast, sest nende teod pole maailmale silmaga nähtavad nagu paisunud kõht. Jutu iva on lühidalt see, et poisid jäävad poisteks ja nemad ei saa rikkuda perekonna mainet.“ Greta pani käe kõhule. „Ma vihkan neid kitleid, mida meid kandma sunnitakse.“

Tal on õigus, ütles ärritunud hääl Janie peas. Poisid elavad tüdrukute omadest erinevate reeglite järgi ja sa tead seda, kuid ühel päeval hakkavad asjad muutuma. Oota ja sa näed.

„Minu vanemad räägivad inimestele, et ma olen sel poolaastal tädi Ruthiega misjonireisil.“ Janie lükkas tumepruuni juuksesalgu tagasi hobusesabasse.

„Mina olen Euroopa ringreisil.“ Greta kehtas õlgu. „Igatahes nii mu pere kõigile ütles. Minuga läksid kaasa eraõpetaja ja mu vanaema, kes on tõesti pikal reisil, ning ma liitun temaga niipea, kui laps on sündinud. Eraõpetaja tööpoolest õpetab mind sel ajal, kui reisime, nii et kui lähen viimaseks kooliaastaks tagasi, ei esita keegi küsimusi.“

Sellest päevast alates, kui arst oli Janiele öelnud, et ta on rase, ei olnud keegi perekonnas sellest rääkinud. Janie ja ema olid kirikus istunud esimeses pingireas nagu alati ning isa oli neljal järgmisel pühapäeval suunanud oma jutluse otse talle. Näis, et lihtsalt tehes seda, mida Janie ema ja isa olid teinud, et tema maailma sünniks, oli ta teinud endast tänapäeva Iisebeli, häbitu naise, kes on täielikult sobimatu viisakasse seltskonda.

Daam esimese korruse kabinetis oli soovitanud, et asjad sujuvad paremini, kui ta ei leia rasedate kodus lähedasi sõpru, ning Janie kirjutas alla paberile, mis ütles, et ta ei püüa ühendust võtta oma toakaaslastega pärast seda, kui nad on sünnitanud ja lahkunud, või ükskõik mis ajal tulevikus. Ta pidi oma aja siin lõpuni veetma, kuni laps sünnib, ja seejärel ei pidanud ta enam kunagi sellest kogemusest mõtlema. See teeb temast tervikliku ja tubli inimese, kui see läbi saab, ning ta on valmis leidma endale hea abikaasa.